

Europos sektorių socialinis dialogas. Faktai ir skaičiai

Įvadas

Europos socialinis dialogas – tai procesas, apimantis diskusijas, konsultacijas, derybas ir bendrus veiksmus, kuriuose dalyvauja abiem darbo santykių pusėms – darbdaviams ir darbuotojams – atstovaujančios organizacijos.

Europos sektorių socialinis dialogas yra svarbus ir būtinas veiksnys formuojant ES institucinę sąrangą, oficialiai įtvirtintą 1998 m., kai Europos Komisija, siekdama skatinti įvairių sektorių socialinių partnerių dialogą Europos lygmeniu, įsteigė pirmuosius sektorių dialogo komitetus (Komisijos sprendimas Nr. 98/500/EB). Europos sektorių socialinio dialogo komitetų veikloje konkrečioms sektoriams atstovauja 28 ES valstybių narių socialiniai partneriai – profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų atstovai. Europos sektorių socialinio dialogo komitetai gali svariai prisidėti prie ES darbo teisės aktų formavimo, rengimo ar įgyvendinimo. Tiek profesinės sąjungos, tiek darbdavių organizacijos vertina jų teigiamą vaidmenį.

Laikoma, kad kai kurios Europos lygmens profesinių sąjungų organizacijos ir Europos darbdavių organizacijos kiekviename sektoriuje atstovauja sektoriaus darbuotojams ir įmonėms. Šie ES socialiniai partneriai taip pat gali susitikti savo Europos sektorių socialinio dialogo komitete ir aptarti kylančius klausimus bei paskelbti bendras nuomones ar susitarimus.

Iš viso įsteigti 43 Europos sektorių socialinio dialogo komitetai, kuriuose visuose kartu atstovaujama maždaug per 80 proc. ES darbo jėgos.

Pagrindiniai aspektai

- **Sektorių įvairovė.** Sektoriams būdingi socialinių partnerių atstovaujamos darbo jėgos dalies, sektoriaus įmonių rūšių ir dydžių, technologinių inovacijų ir sektorių politikos poveikio skirtumai. Ilgainiui gali keistis ir patys sektoriai. Lyginant sektorius ir vertinant sektorių socialinių partnerių reprezentatyvumą, atsižvelgiama į visus šiuos aspektus.
- **Socialinių partnerių organizacijos.** Daugumos valstybių narių atskirų sektorių socialinių partnerių struktūra labai skiriasi. Vidutiniškai nacionaliniu lygmeniu veikia daugiau sektorių profesinių sąjungų nei darbdavių organizacijų, o ES lygmeniu yra priešingai. Tačiau šie vidurkiai neatspindi valstybių narių ir sektorių įvairovės.
- **Reprezentatyvumas.** Vidutiniškai sektorių profesinių sąjungų, kurioms atstovaujama Europos sektorių socialinio dialogo komitetuose, dalis yra didesnė nei sektorių darbdavių organizacijų dalis. Nors taip skaičiuojant kiekviena profesinė sąjunga ar darbdavių organizacija neišvengiamai laikoma lygiaverte, vis dėlto reikėtų pažymėti, kad esama didelių skirtumų, susijusių su naryste, organizacijų skverbimais, dalyvavimu kolektyvinėse derybose ir reprezentatyvumo statusu.

EUROFOUND analizės duomenimis, norint geriau suvokti ir įvertinti reprezentatyvumą konkrečiomis sąlygomis, derėtų nustatyti, kiek valstybių narių turi organizaciją narę, asocijuotą su Europos sektoriaus socialinio dialogo komiteto veikloje dalyvaujančiais socialiniais partneriais, ir koks santykinis tokių organizacijų, kurioms atstovaujama ES lygmeniu, reprezentatyvumas kiekvienoje šalyje.

Europos sektorių socialinių partnerių reprezentatyvumas.

Reprezentatyvumas – tai kriterijus, kuriuo Europos Komisija vadovaujasi nustatydamą administraciją ir darbuotojus, su kuriais ji turi konsultuotis ir kurie gali inicijuoti socialinį dialogą, taip pat sudaryti ir įgyvendinti susitarimus (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 154 ir 155 straipsniai). – EUROFOUND darbo santykių žodynas

Kad organizacija būtų pripažinta Europos socialinio dialogo partnere, ji turi būti įkurta ES lygmeniu, būti susijusi su konkrečiais sektoriais ar kategorijomis, gebėti dalyvauti konsultacijose ir derėtis dėl susitarimų. Reikalavimus atitinkantys socialiniai partneriai gali kartu pateikti prašymą įsteigti Europos sektorių socialinio dialogo komitetą, o kai toks komitetas įsteigiamas, jis turi teisę gauti Komisijos paramą. Socialinių partnerių reprezentatyvumo vertinimo kriterijai nustatyti 1998 m. Komisijos sprendimu dėl socialinių partnerių dialogo skatinimo Europos lygiu (Sprendimas Nr. 98/500/EB).

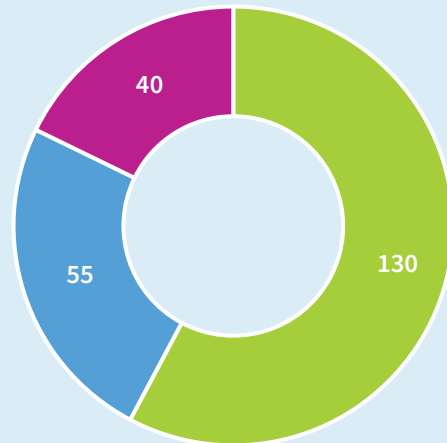
2006 m. Komisija įpareigojo EUROFOUND reguliariai rengti tyrimus, skirtus įvertinti ES lygmens sektorių organizacijų reprezentatyvumą ir ypatybes. EUROFOUND atliko ir paskelbė reprezentatyvumo tyrimus visuose sektoriuose, išskyrus profesionalaus futbolo sektorių¹. Šiais tyrimais siekiama surinkti informaciją, reikalingą Europos sektorių socialinio dialogo komitetams steigti ir jų veikimui užtikrinti. Dėl pokyčių sektoriuose EUROFOUND visus šiuos tyrimus atnaujina kas septynerius–aštuonerius metus. EUROFOUND reprezentatyvumo tyrimų išvados ir jų horizontali lyginamoji analizė suteikia naudingų išvalgų, padedančių toliau formuoti ES politiką Europos sektorių socialinio dialogo komitetų atžvilgiu (EUROFOUND, 2016).

2010 m. Europos Komisijos tarnybų darbiniam dokumente dėl Europos sektorių socialinio dialogo veikimo ir galimybių (SEC (2010) 964 final) pateikti 1998 m. Komisijos sprendimo paaiškinimai (Europos Komisija).

Šiuo metu veikia 43 sektorių socialinio dialogo komitetai, įskaitant tokius svarbius sektorius kaip transporto, energetikos, žemės ūkio, statybos, prekybos, žuvininkystės, viešųjų paslaugų, metalo, laivų statyklų ir švietimo. Apskaičiuota, kad šie komitetai atstovauja 185 mln. darbuotojų, arba daugiau kaip 80 proc. ES darbo jėgos (EUROFOUND, 2019). Kiekviename iš aštuonių Europos sektorių socialinio dialogo komitetų atstovaujama daugiau kaip 10 mln. darbuotojų (visi kartu jie atstovauja 130 mln. darbuotojų, arba 58 proc. ES darbo jėgos) (1 diagrama).

Sektoriai, kuriuose dirba mažiau ES darbuotojų, gali būti labai svarbūs Europos ekonomikai, dažnai jiems būdingos labai specifinės darbo sąlygos. Todėl Europos lygmens sektorių socialinio dialogo analizėje reikėtų atsižvelgti ne tik į konkretaus sektoriaus darbo jėgos dydį, bet ir

1 diagrama. Atstovavimas darbuotojams Europos sektorių socialinio dialogo komitetuose (mln.)

- Darbuotojų, kuriems atstovaujama 8 komitetuose, skaičius
- Darbuotojų, kuriems atstovaujama kituose 35 komitetuose, skaičius
- Darbuotojų, kuriems komitetuose neatstovaujama, skaičius

Šaltinis – paties autoriaus skaičiavimai, pagrįsti EUROFOUND korespondentų tinklo duomenimis.

socialinio dialogo poveikį darbo sąlygoms tokiam sektoriuje.

10 NACE (statistinio Europos Sąjungos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus) kodais apibrėžtų sektorių, kuriuose dirba 500 000 ar daugiau darbuotojų, dar nėra įsteigtas Europos sektorių socialinio dialogo komitetas. Tai šie sektoriai:

- sandėliavimo ir transportui būdingų paslaugų veiklos (NACE 52)²
- namų ūkių, samdančių namų ūkio personalą, veiklos (NACE 97)
- teisinės ir apskaitos veiklos (NACE 69)
- narystės organizacijų veiklos (NACE 94)
- inžinerinių statinių statybos (NACE 42)
- administracinės, įstaigų aptarnavimo ir kitų verslo įmonių aptarnavimo veiklos (NACE 82)
- atliekų surinkimo, tvarkymo ir šalinimo; medžiagų atgavimo (NACE 38)
- reklamos ir rinkos tyrimų (NACE 73)
- mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos (NACE 72)³
- Kelionių agentūrų, ekskursijų organizatorių, išankstinio užsakymo paslaugų ir susijusios veiklos (NACE 79)

Be to, Europos sektorių socialinio dialogo komitetas dar neįsteigtas šiuose dviejuose sektoriuose, kuriuose dirba maždaug po 450 000 darbuotojų:

- vandens surinkimo, valymo ir tiekimo (NACE 36)
- nuomos ir išperkamosios nuomos (NACE 77)

1 Šio likusio sektoriaus reprezentatyvumo tyrimas bus atliktas 2020 m.

2 Kai kuriems šiuo NACE kodu žymimoje srityje dirbantiems asmenims gali būti atstovaujama Europos transporto sektoriaus socialinio dialogo komitete.

3 Aukštojo mokslo srities priskirta Europos švietimo sektoriaus socialinio dialogo komitetui.

Reprezentatyvumo nustatymas

Siekiant atlikti konkretaus sektoriaus reprezentatyvumo tyrimą, apibrėžiama sektoriaus aprėptis ir pagrindinės tiriamo sektoriaus darbo jėgos ir įmonių ypatybės. Pirmasis žingsnis – pasikonsultuoti su atitinkamais tiriamo sektoriaus, kuris dažniausiai apibrėžiamas atitinkamais NACE kodais, subjektais ES lygmeniu.

Dažnai sritys, kuriose veikia nacionalinės profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijos, nevisiškai tiksliai atitinka NACE apibrėžtis. Skiriasi tai, koku mastu ir kaip atitinkami subjektai ir susitarimai yra susiję su sektoriumi. EUROFOUND įvardijo keturis būdus nustatyti organizacijos sąsajas su sektoriumi.

- **Atitikimas.** Organizacijos veiklos arba kolektyvinės sutarties taikymo sritis sutampa su sektoriaus NACE apibrėžtimi.
- **Dalinis atitikimas.** Organizacijos veiklos arba sutarties taikymo sritis apima tik dalį sektoriaus, kaip apibrėžta NACE.
- **Persidengimas.** Organizacijos veiklos arba sutarties taikymo sritis apima visą sektorių, kaip apibrėžta NACE, taip pat dalį vieno ar kelių kitų sektorių.
- **Dalinis persidengimas.** Organizacijos veiklos arba sutarties taikymo sritis apima dalį konkretaus sektoriaus, kaip apibrėžta NACE, taip pat dalį vieno ar kelių kitų sektorių (EUROFOUND, 2015).

Šiomis sąlygomis sektoriaus aprėptis gali atitikti dalyvaujančių organizacijų veiklos sritį (taip dažnai būna

darbdavių organizacijų atveju), būti mažesnė už jas (kai organizacijos vykdo veiklą ir kituose sektoriuose – taip dažnai būna profesinių sąjungų atveju); arba būti didesnė už jas (kai yra kelios organizacijos, kurių kiekviena vykdo veiklą skirtingose sektoriaus dalyse).

Kaip matyti skirsnyje toliau, labai skiriasi 43 sektorių, kuriuose veikia Europos sektorių socialinio dialogo komitetai, reprezentatyvumas.

Darbo jėgos dydis ir socialinių partnerių skaičius pagal sektorių

Darbo jėga pagal sektorių

Prekybos sektoriui tenka didžiausia ES darbo jėgos dalis (33 mln. darbuotojų), po jo eina kiti sektoriai, kuriuose dirba bent 10 mln. darbuotojų: ligoninių ir sveikatos priežiūros, švietimo, statybos, metalo ir žemės ūkio sektoriai. O vidaus vandens transporto, odų rauginimo ir išdirbimo, cukraus gamybos ir profesionalaus futbolo sektoriuose dirba po mažiau nei 50 000 darbuotojų (2 diagrama).

Kai kuriuose sektoriuose, pavyzdžiui, asmeninių paslaugų (kirpyklų ir grožio salonų) ir vidaus vandens transporto, veikia daug mažųjų įmonių. O prekybos, privačios apsaugos ir pramoninio valymo sektoriuose veiklą vykdo ir mažosios, ir didelės įmonės. Kitame skalės gale yra, pvz., bankininkystės ir telekomunikacijų sektoriai, kuriuose vyrauja keletas labai didelių įmonių.

2 diagrama. Darbo jėgos dydis pagal sektorių, ES-28

Pastaba. Tūkst. – tūkstančiai, mln. – milijonai.

Šaltinis – paties autoriaus skaičiavimai, pagrįsti EUROFOUND korespondentų tinklo duomenimis.

Be to, esama didelių darbuotojų skaičiaus skirtumų. Kai kuriuose sektoriuose, visų pirma plieno, bankininkystės ir avalynės, darbuotojų skaičius mažėja, o kituose, pavyzdžiui, privačios apsaugos ir pramoninio valymo, darbo jėgos daugėja.

Dėl technologijų plėtros ir taikomos politikos (pavyzdžiui, bendrosios rinkos liberalizavimo) ilgainiui sektoriai keičiasi ir vystosi. Su tuo susiję darbo jėgos ir įmonių pokyčiai gali turėti įtakos nacionalinių ir Europos socialinių partnerių reprezentatyvumui tuose sektoriuose.

Socialiniai partneriai pagal sektorių

Profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų skaičius kiekviename sektoriuje ir jų skaičiaus vidurkis kiekvienoje valstybėje narėje skiriasi. Labiau tikėtina, kad plačiai apibrėžiamuose sektoriuose, kuriuose yra subsektorių, socialinių partnerių bus daugiau nei siaurai apibrėžiamuose ir mažesniuose sektoriuose. Pavyzdžiui, audiovizualiniame sektoriuje veikia daugiau kaip 150 profesinių sąjungų ir 145 darbdavių organizacijų, taip pat atskiri skirtingų profesinių grupių ir sektoriaus dalių socialiniai partneriai. Kita vertus, poligrafijos ir asmeninių paslaugų (kirpyklų ir grožio salonų) sektoriuose socialinių partnerių organizacijų yra nedaug.

Daugumoje sektorių yra daugiau profesinių sąjungų nei darbdavių organizacijų. Išimtis yra statybos, kelių transporto, maisto ir gėrimų, prekybos, apgyvendinimo ir

maitinimo paslaugų (viešbučių, restoranų ir maitinimo įmonių), taip pat asmeninių paslaugų (kirpyklų ir grožio salonų) sektoriai, kuriuose veikia daugiau darbdavių organizacijų nei profesinių sąjungų.

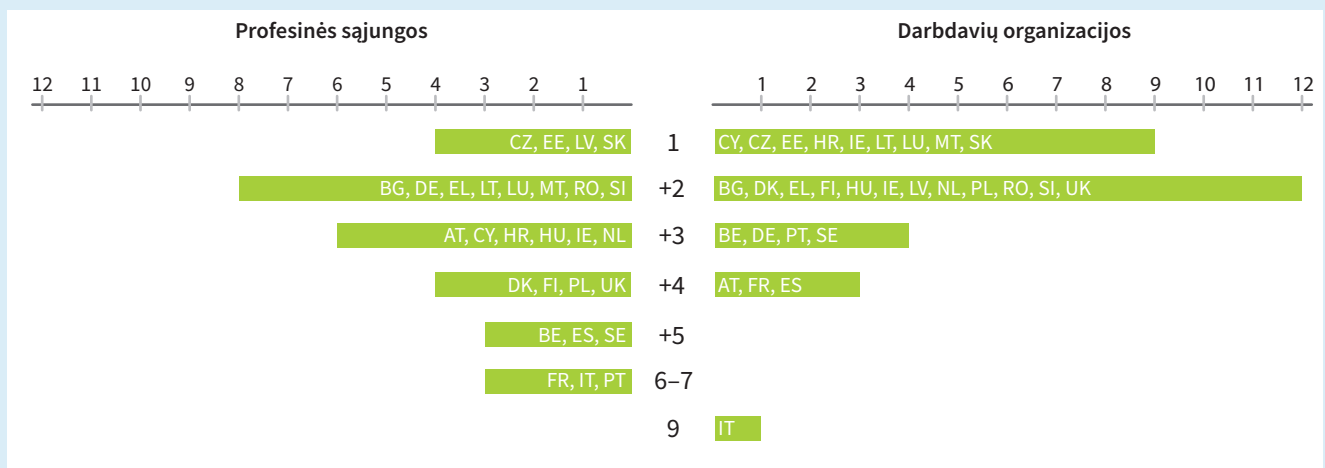
ES lygmeniu Europos darbdavių organizacijų įsteigta penkis kartus daugiau nei Europos profesinių sąjungų. Dauguma profesinių sąjungų veikia daugiau nei viename sektoriuje, o šešios – trijuose ar daugiau sektorių. Dauguma darbdavių organizacijų atstovauja tik vienam sektoriui.

Socialiniai partneriai pagal valstybę narę

Kiekvienoje valstybėje narėje sektoriaus lygmeniu vidutiniškai veikia trys nacionalinės profesinės sąjungos ir dvi darbdavių organizacijos (3 diagrama).

- Valstybės narės, kuriose yra daugiausia sektorių profesinių sąjungų: Belgija, Prancūzija, Italija, Portugalija, Ispanija ir Švedija.
- Valstybės narės, kuriose vidutinis sektorių profesinių sąjungų skaičius yra mažesnis: Čekija, Estija, Latvija ir Slovakija (vidutiniškai apie 1,5).
- Valstybės narės, kuriose darbdavių organizacijų, tenkančių vienam sektoriui, yra daugiausia: Austrija, Prancūzija, Italija ir Ispanija.
- Valstybės narės, kuriose darbdavių organizacijų, tenkančių vienam sektoriui, mažiausia: Kroatija, Kipras, Čekija, Estija, Airija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta ir Slovakija.⁴

3 diagrama. Vidutinis sektorių socialinių partnerių skaičius valstybėse narėse ir pliuralizmo rodiklis

Pastaba. Pliuralizmo rodiklis – tai toje pačioje atstovavimo srityje veikiančių organizacijų (darbuotojų arba darbdavių) skaičius. Šaltinis – paties autoriaus skaičiavimai, pagrįsti EUROFOUND korespondentų tinklo duomenimis.

⁴ Nurodyti skaičiavimai pagrįsti 2012–2018 m. paskelbtų 28 reprezentatyvumo tyrimų duomenimis.

Reprezentatyvumas sektoriuose ir valstybėse narėse

Reprezentatyvumas sektoriuose

Siekiant suteikti įžvalgų apie įvairių sektorių reprezentatyvumą ES lygmeniu, palyginta 30 sektorių⁵ pagal tokius kriterijus:

- su sektoriais susijusių nacionalinių profesinių sąjungų skaičius ir atstovavimas joms Europos sektorių socialinio dialogo komitetuose (4 diagrama)
- su sektoriais susijusių nacionalinių darbdavių organizacijų skaičius ir atstovavimas joms Europos sektorių socialinio dialogo komitetuose (5 diagrama)

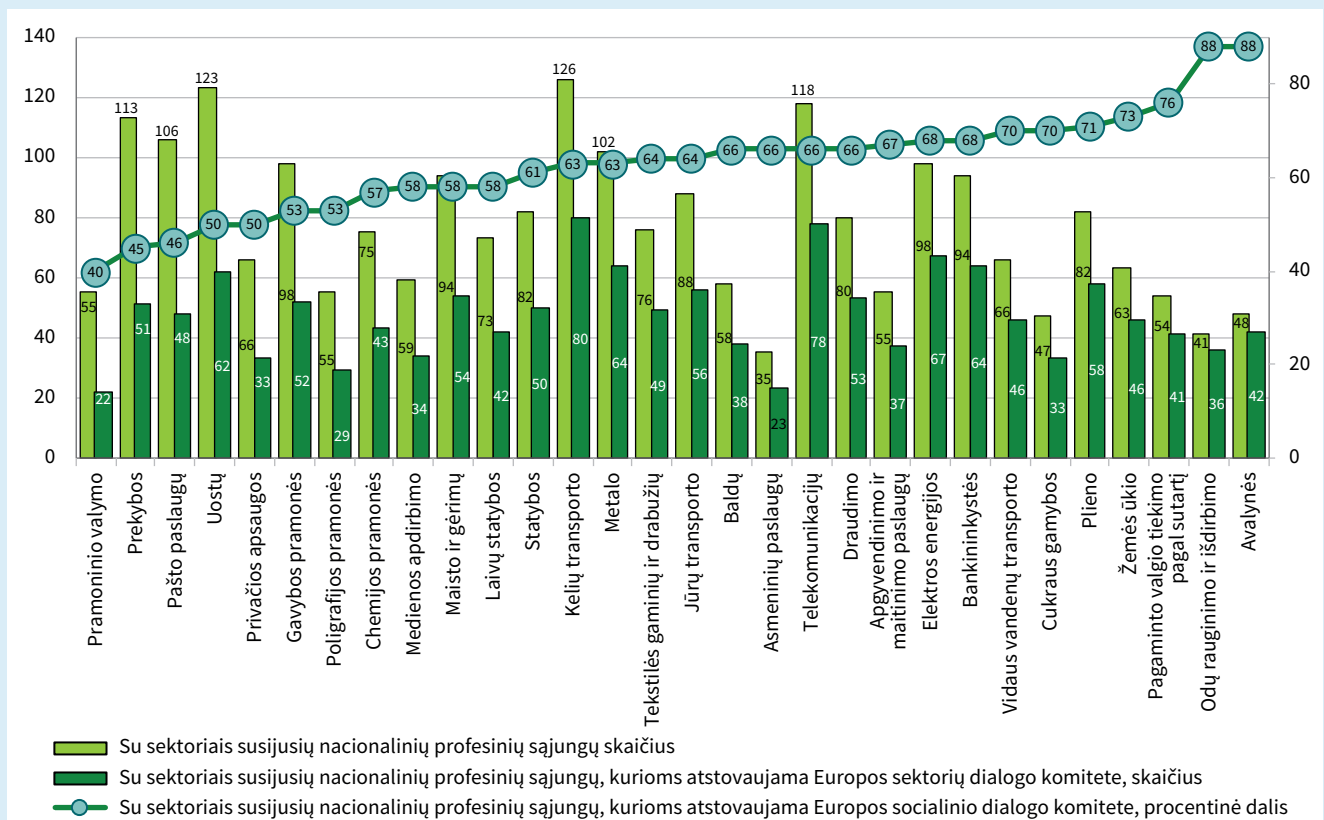
Europos sektorių socialinio dialogo komitetuose atstovaujama 65 proc. 30 nagrinėtų sektorių profesinių sąjungų ir 45 proc. tų sektorių darbdavių organizacijų. Šie vidurkiai turi būti vertinami atsižvelgiant į įvairių sektorių skirtumus.

Profesinės sąjungos Kai kuriuose sektoriuose daugiau kaip 80 proc. sektorių profesinių sąjungų atstovauja ES lygmens profesinės sąjungos, dalyvaujančios Europos sektorių socialinio dialogo komitete veikloje (pavyzdžiui, avalynės sektoriuje, odų rauginimo ir išdirbimo sektoriuje). Pramoninio valymo, prekybos ir pašto paslaugų sektoriuose atitinkamame komitete atstovavimo lygis yra šiek tiek mažesnis nei 50 proc. (4 diagrama).

Darbdavių organizacijos Daugiau kaip 75 proc. darbdavių organizacijų dalyvauja Europos kelių transporto ir draudimo sektorių socialinio dialogo komitetuose. Mažiau nei trečdaliui jų atstovaujama pagaminto valgio tiekimo, asmeninių paslaugų (kirpyklų ir grožio salonų) ir statybos sektorių komitetuose (5 diagrama).

Nors atliekant šiuos skaičiavimus kiekviena nacionalinė sektorių profesinė sąjunga arba darbdavių organizacija⁶ laikoma lygiaverte, gali būti skirtumų, susijusių su naryste jose, su jų suburtos sektoriaus darbo jėgos dalimi, dalyvavimu kolektyvinėse derybose ir socialiniame dialoge,

4 diagrama. 30 sektorių nacionalinės profesinės sąjungos ir atstovavimas ES lygmeniu

Pastabos. Kiekvieno sektoriaus duomenys pagrįsti naujausiu šio sektoriaus reprezentatyvumo tyrimu, kurį atliko EUROFOUND – žr.

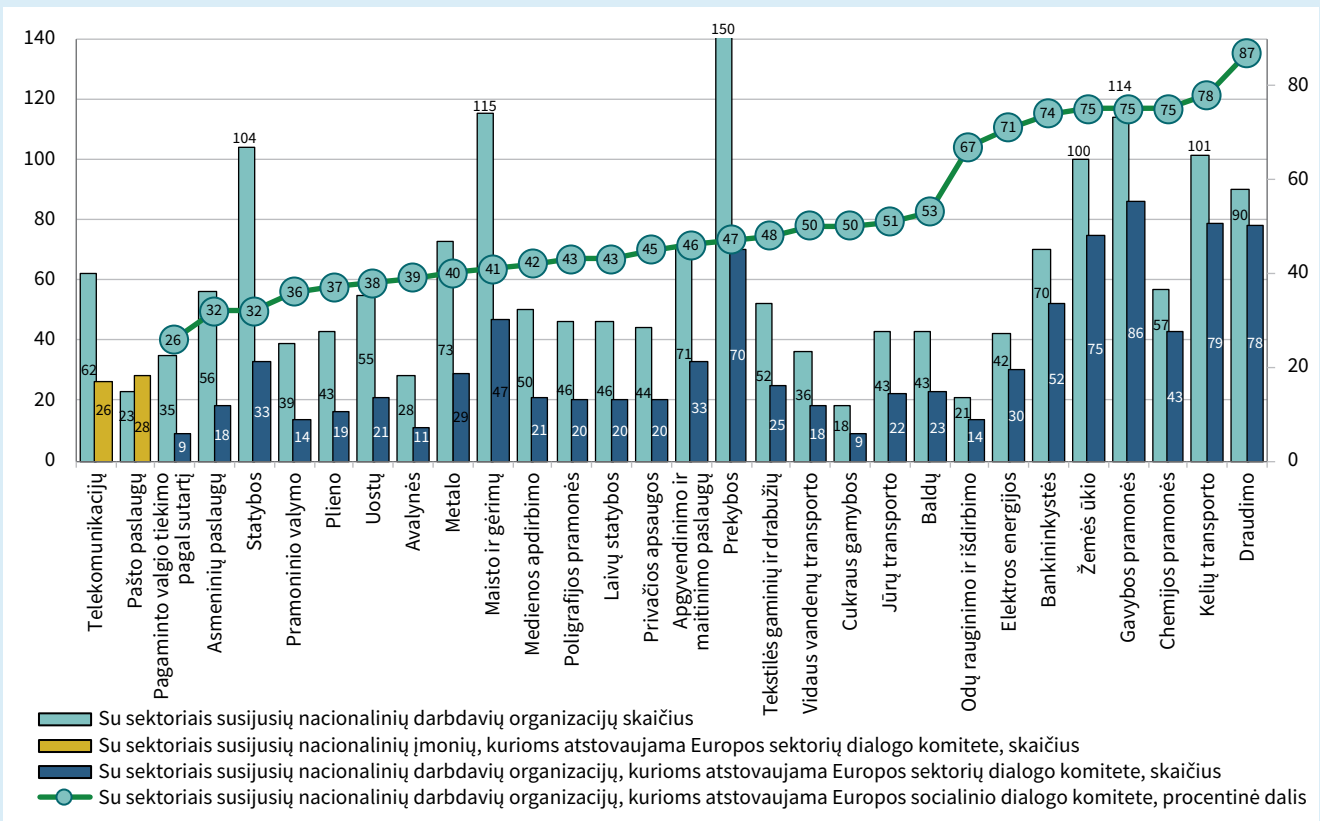
<http://eurofound.link/representativenessstudies>

Šaltinis – paties autoriaus skaičiavimai, pagrįsti EUROFOUND korespondentų tinklo duomenimis.

⁵ Paprastai šiai analizei atrinkti sektoriai, kurių reprezentatyvumo tyrimai atlikti per pastaruosius šešerius metus. Į būsimą analizę bus įtraukta daugiau sektorių.

⁶ Kai kurios darbdavių organizacijos sektoriuje turi įmonių narių, kurios arba dalyvauja kolektyvinėse derybose (skirtose nustatyti darbo sąlygas sektoriuje), arba savo, kaip socialinių partnerių organizacijų, statusą užsitikrina dalyvaujamos Europos darbdavių organizacijų veikloje.

5 diagrama. 30 sektorių nacionalinės darbdavių organizacijos ir atstovavimas joms ES lygmeniu

Pastabos. Kiekvieno sektoriaus duomenys pagrįsti naujausiu šio sektoriaus reprezentatyvumo tyrimu, kurį atliko EUROFOUND – žr.

<http://eurofound.link/representativenessstudies>.

Šaltinis – paties autoriaus skaičiavimai, pagrįsti EUROFOUND korespondentų tinklo duomenimis.

taip pat su jų reprezentatyvumu šalyje. Kalbant apie Europos socialinių partnerių organizacijas, kai kurios iš jų turi įvairių susijusių organizacijų daugumoje valstybių narių, o kitos yra oficialiai nustačiusios, kad vienoje šalyje gali būti tik viena organizacija narė.

Atsižvelgiant į tai, kad kai kurios valstybės narės nevykdo veiklos konkrečiame sektoriuje, tokioms šalims tuose sektoriuose negali būti atstovaujama ES lygmeniu. 1998 m. Komisijos sprendimu nustatyta, kad kiekviename Europos sektorių socialinio dialogo komitete turi būti atstovaujama kelioms valstybėms narėms, nors minimalus skaičius ar procentinė dalis nėra nustatyti. Visiems sektoriams konkretaus minimalaus skaičiaus nustatyti nepatartina, nes žemyninės šalys, kaip antai Austrija, Liuksemburgas ir Slovakija, tam tikruose sektoriuose (pavyzdžiui, jūrų žuvininkystės arba jūrų transporto) nevykdo jokios ekonominės veiklos. Be to, kai kuriose valstybėse narėse Europos sektorių darbo jėgos dalis yra didesnė nei kitose.

Reprezentatyvumas valstybių narių lygmeniu

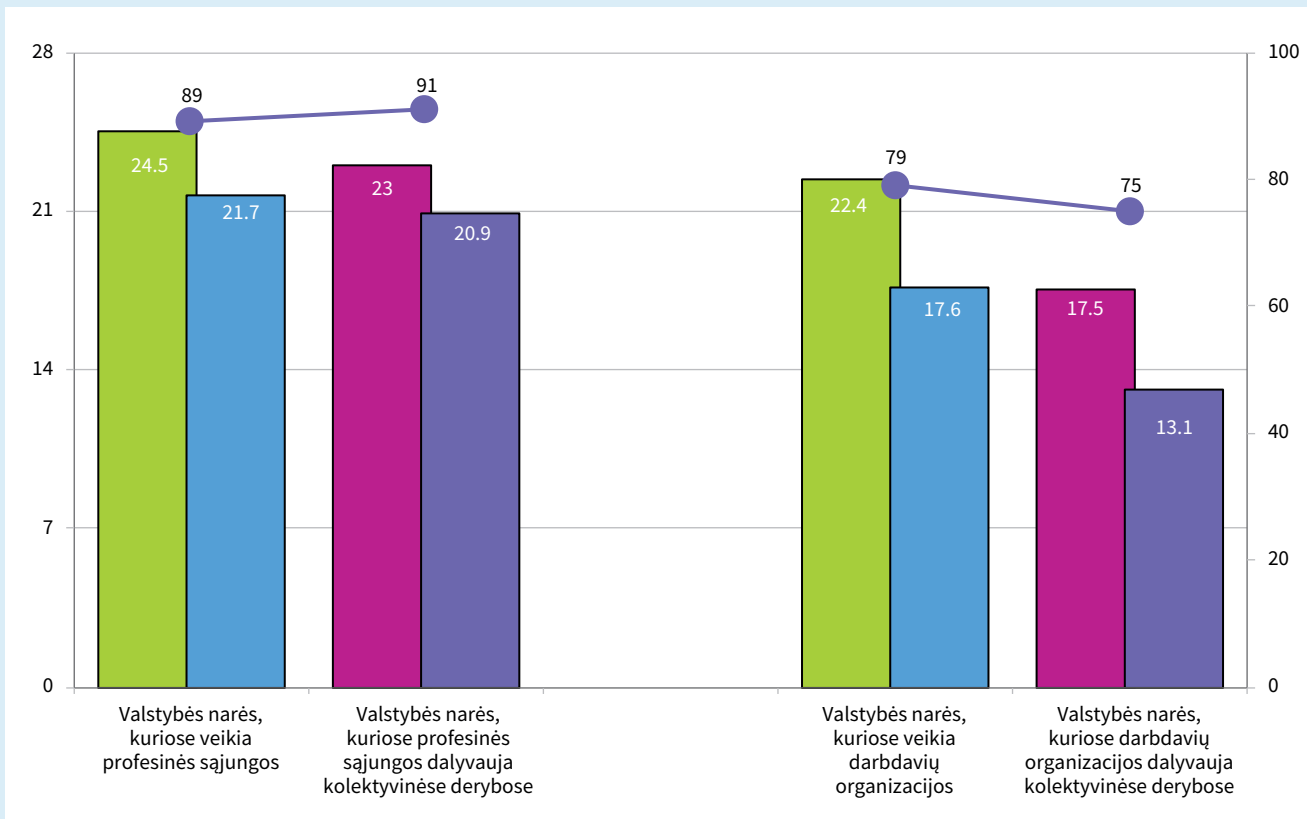
4 ir 5 diagramose nurodytas absoliutus 30 skirtingų sektorių profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų skaičius nacionaliniu lygmeniu, taip pat profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų, kurioms atstovaujama ES lygmeniu, skaičius ir dalis.

Be to, į EUROFOUND analizę įtrauktas bendras vidurkis, siekiant suteikti įžvalgų apie bendrą reprezentatyvumą, taip pat atskaitos taškas, su kuriuo būtų galima palyginti atskirus sektorius (6 diagrama).

Profesinės sąjungos Vidutiniškai 24,5 valstybių narių turi visų sektorių profesines sąjungas, o ES lygmeniu atstovaujama vidutiniškai 21,7 valstybių narių profesinėms sąjungoms. Vidutiniškai 23 valstybių narių profesinės sąjungos dalyvauja kolektyvinėse derybose, o 20,9 valstybių narių profesinėms sąjungoms, kurios dalyvauja kolektyvinėse derybose, atstovaujama ES lygmeniu. Procentinė dalis 89 ir 91 proc. – tai ES valstybių narių, kurių profesinėms sąjungoms atstovaujama ES lygmeniu, vidutinio skaičiaus dalis.

Darbdavių organizacijos Vidutiniškai 22,4 valstybių narių turi visų sektorių darbdavių organizacijas, o vidutiniškai 17,5 – ES lygmens darbdavių organizacijas. Vidutiniškai

6 diagrama. Profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų reprezentatyvumas ES valstybėse narėse

Pastabos. Reprezentatyvumo vidurkiai pagrįsti tais pačiais sektoriais, kurių duomenys pateikiami 4 ir 5 diagramose. Žalia – vidutinis valstybių narių, kuriose veikia profesinės sąjungos arba darbdavių organizacijos, skaičius. Melsva – vidutinis valstybių narių, kurių profesinėms sąjungoms arba darbdavių organizacijoms atstovaujama ES lygmeniu, skaičius. Rausva – vidutinis valstybių narių, kurių profesinės sąjungos arba darbdavių organizacijos dalyvauja kolektyvinėse derybose, skaičius. Violetinė – vidutinis valstybių narių, kurių darbdavių organizacijoms, dalyvaujančioms kolektyvinėse derybose, atstovaujama ES lygmeniu, skaičius.

Šaltinis – paties autoriaus skaičiavimai, pagrįsti EUROFOUND korespondentų tinklo duomenimis.

17,5 valstybių narių darbdavių organizacijos dalyvauja kolektyvinėse derybose, o vidutiniškai 13,1 valstybių narių darbdavių organizacijoms, kurios dalyvauja kolektyvinėse derybose, atstovaujama ES lygmeniu. Procentinės dalys 79 ir 75 proc. – tai valstybių narių, kurių darbdavių organizacijoms atstovaujama ES lygmeniu, vidutinio skaičiaus dalis.

Apskritai Europos sektorių socialinio dialogo komitetuose šiems 30 sektorių atstovauja daugiau ES valstybėse narėse veikiančių profesinių sąjungų nei darbdavių organizacijų. Tačiau už šių vidurkių slepiasi atskirų sektorių skirtumai.

Informacijos šaltiniai

EUROFOUND leidiniai skelbiami adresu www.eurofound.europa.eu

EUROFOUND (2015), *Studies on the representativeness of European sectoral social partner organisations: Methodology* („Europos sektorių socialinių partnerių organizacijų reprezentatyvumo tyrimai. Metodika“) Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, adresas <http://eurofound.link/representativenessstudiesmethodology>.

EUROFOUND (2016), *The concept of representativeness at national, international and European level* („Nacionaliniu, tarptautiniu ir Europos lygmenimis vartojama reprezentatyvumo sąvoka“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, adresas <http://eurofound.link/ef1644>.

EUROFOUND (2019), *Representativeness studies* („Reprezentatyvumo tyrimai“), tinklalapis, adresas <http://eurofound.link/representativenessstudies>.

Europos Komisija (data nenurodyta), *Sectoral social dialogue* („Sektorių socialinis dialogas“), tinklalapis, adresas <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=480&langId=lt>; žiūrėta 2019 m. lapkričio 18 d.

Išsamesnė informacija

Mokslinių tyrimų vadovas – Peter Kerckhofs

information@eurofound.europa.eu

Europos Sąjungos
leidinių biuras

ISBN 978-92-897-2032-8

doi:10.2806/422817